

DIOGEN

pro kultura magazin pro culture magazine

„U zemlji mržnje najviše mrzi onoga ko ne umije da mrzi.“ Ivo Andrić

E-mail: editors@diogen.com

MI OBJEDINJUJEMO RAZLIČITOSTI...WE ARE UNIFYING DIVERSITIES

Goran Vučković

DARODAVAC

Adamu Puslojiću

Izorah brazdu zemlje zdravice,
iz brazde izniče pesma.

Rodne li godine - pomislih -
biće dovoljno meni
i onima koji nisu ništa izorali.

Evo pesme narode - rekoh,
a prolazila je masa
nezainteresovanih.

Evo pesme ljudi! – uzviknuh jače.
Koliko košta? – pitaju iz rulje.

Badava je, džaba, uzmite,
šta će pesniku tolike pesme ...

Tad stvorih gužvu i grabež,
ne osta ništa.

Samo pregršt reči jedva sačuvah,
sad ih u novu brazdu sejem,
ne bi li mi ponovo pesma

rodila.

PEVANJE I NEMLJE

Kako nem da pevam, magla mi u oku,

Nesanica moja zore zavarava.

U tvome pogledu ja tražim pritoku,

Lobanja mi stoji gde je bila glava.

Pesmu koju čuješ iz grla slavuja,

to je moja tuga, moj muk, moje nemlje,

što na mene laje kao besna kuja

i iznova niče iz jalove zemlje ...

Ove tople kiše što nam suton kvase,

to su moje suze, rosa moga plača;

umesto da sjaje, one zvezde gase

da mi zatru senku što s tobom korača.

OPOMENA

krv se moja u žilama ledi
od svih ljudskih jama i grobnica
opominju iz zemlje pogledi
iskopane oči kvase mrtva lica

sad ne sreću ni gavrani vrani
ljudsko meso gadi se i njima
s neba mole vešani zaklani
za mir večni mrtvim i živima

i ribe su već leševa site
mutne reke od jeze se lede
ubijanjem ako pobedite
to je poraz veći od pobeđe

BAŠTINIK ILI KOŽELJSKI DAR

Ljubiši Rajkoviću Koželjcu

Otključane kapije mrtvih nekropola,
i okajan usud mnogih nesrećnika,
preplevljen je korov nanizanih polja,
odleđena pesma staroga zvonika.

Miris zaborava i belog tamjana,
nadživeće rime ovoga vremena,
zapupila opet osušena grana,
ledina prepuna rodnoga semena.

Zapisana pesma zlatouste ptice,
i radost i tuga devojačkog plača,
dok letina nova seje se i niče,
miriše na stolu pečena pogača.

IZLEČENJE

Bojanu Šarčeviću

Noć je a ja san ne snevam.
Prolaze vekovi u mojoj nadi i slutnji,
u mojoj veri i očaju,
u mojoj cutnji.
Zadnje mi umiru reči,
i ječi majka, Gora, od bola,
suzama svojim vida ti rane, moj Gorane!

Još šaku aspirina i vina -
prepiši meni skitnici i pesniku.
Kateterom do moje krvi,
da njome ispišem pesmu još neispevanu
i ranu zalečim ljutu.
Ja bdenjem novi dan budim u praznom kutu,
da beli moj osvetli čaršav i moja vrata,
noć je a san i ne slutim,
uveren u izlečenje
i njegov zavet u Hipokrata.

SIZIFOVANJE ILI PESNIČKA BESMRTNOST

Zoranu Vučiću

Ovaj grumen zemlje,
ovo parče Srbije na Istoku,
deo Timoka i zavičaja,
satkanih u ovu pesmu -
temelj su moga Korinta!
Tako sam Zeusa obmanuo,
željan da mramor uz breg uspenjem
ne bih li smrt izbegao.

NE KOPIRATI

MOJ OTAC I MATI

Majci Nikolini i ocu Radiši

Naleglo nebo planinu moćnu,
k'o crna ovca belo stado,
kad mati moja vunu prede,
K'o bela vrana crno jato,
dok otac moj letinu brani –
K'o moja pesma nespokojstvo.

LEGETSKA NOĆ

U noć neizvesnu,
u svesno smrtoljublje,
u neku reku neznanu,
tonu sve dublje.

Nikad se više u svom Timoku
ogledati neće.

Kraj njega samo kopneće sveće
i cveće letobudno –
nije uzaludno!

Život ne vredi ništa,
sada je smrt na ceni,
Legetsko polje¹
u nedra ih prima.

¹ Легетско поље налази се на обали Саве код Сремске Митровице. На Легету је страдала Тимочка дивизија проповизаца у Првом светском рату.

REČKA², REČ REČITA

Na čelu mi ta reč žigosana,
u misli mi ona često svrati;
poznata je, al' mi k'o neznana -
negde ode pa se opet vrati.

Nevernom mi ona veru nudi,
nudi nadu kojoj se ne nadam;
pesma moja sudbinom zlohudi
pa posrćem, i padam, i stradam.

Za nju nemam ja reč zamenicu,
odjekuje i kad sam bez glasa,
i dok tonem u noć zlosutnicu,
spasava me i kad nema spasa.

² Речка – село у Источној Србији надамак Неготина

ČESNICA

Razorane brazde po
očevim starim dlanovima.

Žega o Petrovdanu -
zlatno zrno žeteoca.

Nabujali potok, potom,
pokreće vodenični kamen.

Tek mi o Božiću
majčina vrela česnica
ogreja ruke.

U PRASKOZORJE

Između sna i jave,
tanke su niti.
Zoro puna proleća,
osećam tvoj dodir,
slutim tvoju sen
i brinem:
da li će moja pesma
u tvom sluhu
prenočiti?

NEKOPIRATI

KLETVA

Prolazim pored tvojih prozora,
tvoje senke, tvojih jorgovana.
Ne vidiš me, sakrila me
jutarnja izmaglica.
Mesec je svedok ako je u zoru kadar
da istinu kaže.
Prolazim i vreme prolazi ...
Ne znam čija me je kletva zadesila.

NE KOPIRATI

SIMONIDIN VID

Iz detinjstva dođe hodom rastajanja,
a u tvome pogledu tuga zalivena.

Vekovima zaboravljena tvoja tama,
sudbina freske il' usud kraljice?

Kad se dva sjajna bisera skotrljaše
portom Gračanice: tad si progledala!

NE KOPIRATI

ROKSANDINE SUZE

Nadživeo sam milost i nemoć,
i noć.

Pa sad oči krotim izgubljene,
i reč svoju, tugom rasveščenu.

Još jedno sam jutro izjutrio.

Kraj prestola Silnog cara,
mesto dara,

Roksandine suze sjaje,
a daljina iskušava često mene,
moj san, javu, uspomene...

Da l' mi lažnu nadu daje?

Raznizanim poljem žurim
do tog carstva, do tog sveta,
gde mak cveta,

da ga spazim:

niz obalu Dunav huči -
a Vardar bih da pregazim.

NEKOPRATI

ISPOVEST JEDNOG PESNIKA

ja sam draga moja pesnik bez ideje
samo mali čovek bez volje i nade
ja vremena nemam za sve odiseje
tarapane gužve i glupe parade

čovek sam bez želje da ponovo želim
vernik da verujem milujem i ljubim
sa sudbinom svojom ja večeras delim
i ono što nemam i ono što gubim

ja bez misli mislim ćutanjem govorim
bez poljupca ljubim bez uzdaha dišem
i dugo se tako sam sa sobom borim
bez ideje ja sam bez olovke pišem

NEKOPIRATI

PAS

hladan vetar lomi opustele gore
u velikom snegu gladno pseto leži
još je cela večnost do rumene zore
ponesen u nebo zalaje zareži

zavija i cvili kao dete plače
sanja pseći život u cvetnome sadu
mraz lagano steže sve jače i jače
i ruši mu tako i poslednju nadu

svanula je zora hladnija no juče
leži mrtvo telo napačene kere
a mlado ga pseto radoznalo vuče
i u život ide pun nade i vere

NEKOPRATI

PRE I POSLE BITKE

Jezde vranci niz polje široko,
bedevije njište pod mamuzom.

Na sečivu sija mi se oko,
bitku bijem perom i topuzom.

Gori zemlja, sela i gradovi,
pod kulašem trupla nepomična.

Mrkovu se zategli amovi
pa ne vidi div-junaka dična ...

Po polju se sad devojka šeće
ne bi l' kome izvidala rane,
svog viteza živog naći neće,
skupljaju se gavrani i vrane.

Ugledala Damnjanov Zelenka,
a on pogled savio do trave,
na Kosovo spustila se senka,
pod kopitom i krune i glave.

ODGOVOR NA TUŽNU LJUBAVNU PESMU

za Nikitu Staneskua, poshumno

Opet je zora osvanula nova
i ako sam juče sahranio sebe
u kolekvku nekog nesretnog
još nerođčeta.

Iznova je zamirisala moja livada
i ako su juče besni kosači
bezosećajno tlačili njeno zelenilo.

Iz moga oka opet blsta suza,
veća od svih reka, od svih mora
i ako je od tuge juče presahla.

Ponovo padaju kiše, listaju gore,
devojke se smeju,
na Kalimegdanima Sreteni
sreću traže.

A ja mrtav i svestan
koliko su laži slatke,
koliko su zablude lepe

i da nismo postojali.

Kad bi bar velika bela ptica
ponovo snela mesec na nebo.

NE KOPIRATI

U TUĐOJ KOŽI

Zoranu Radmiloviću

Kao Tepis gospodari na daskama.

Ne igra rolu, već scenu stvara:
talentom i ljubavlju, nadahnut,
pun zanosa i žara.

Sa različitim ulogama - različit,
u različitosti prepoznatljivo isti.

Tu gde je on - tu je i scena.

Scena je on!

Spustila se zavesa za njim.

Oprostio se srdačno
od kralja Ibija, od Radovana,
od svoje publike

i krenuo u nepoznati teatar
da tamo večnu ulogu igra.

A odjekuje balkon, parter, loža.

Aplauz još traje!

On ga čuje i vraća se u Zaječar,
svake godine u isti dan.

NE KOPIRATI

SMRTOLJUBLJE

Slučajno sam je sreo, al' tad sam hteo
da susret duže traje, da se ne kajem,
da se ne kaje ...

Da svaka minuta za minut bude duža
jer ona je imala muža,
baš kao Lorkina „Neverna žena“,
dva crna ugarka i osmeh na licu.

Tada, pamtim, k'o da govori sada,
zvonkim mi glasom rekla:
„Povedi me sa sobom do neke tvoje reke.“

Uzeh je za ruku, krenula je lagano
za mojom senkom, kao jagnje na klanje.

Dok njene reči moju reku plave,
i na reci ljulja napuštena skela,
ona je mene preotela,
s druge obale, pa sad bez glave
za njom krotko stopala pratim.

I neću da se vratim, da svoju skinem
glavu sa jedne tanke grane,
nek tamo ostane, neka se goste vrane.

A ako se nekada okrene, bez onih ugaraka
bez onog osmejha, lika,
i bez zvonkog glasa mi kaže:
„Gde ćeš, nesrećniče, nisam ta koju tražiš,
tebi se muti slika.“
Ko ljubiti zna, moći će da shvati
da je svesno ubila pesnika
i obezglavljenog će me prepoznati ...

PR

DIOGEN pro kultura
<http://diogen.weebly.com>